

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. kesäkuuta 2025
(OR. en)

10134/25

Toimielinten välinen asia:
2023/0463 (COD)

AG 83
JAI 799
FREMP 159
DISINFO 54
HYBRID 69
MI 381
DATAPROTECT 111
AUDIO 48
CONSOM 107
TELECOM 189
CODEC 787

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	16646/24
Asia:	Ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden puolesta toteutettavan edunvalvonnan avoimuudesta – Tilanneselvitys

I JOHDANTO

1. Komissio hyväksyi 12. joulukuuta 2023 demokratian puolustuspaketin. Se koostuu seuraavista osista:
 - i. komission tiedonanto demokratian puolustamisesta¹,
 - ii. ehdotus uudeksi direktiiviksi kolmansien maiden puolesta toteutettavan edunvalvonnan avoimuudesta², jäljempänä 'direktiiviehdotus' tai 'ehdotettu direktiivi',
 - iii. direktiiviehdotuksen ohella annettu ehdotus asetukseksi asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) 2018/1724 muuttamisesta³,
 - iv. vaikutustenarviointi⁴, joka liittyy molempiin ii ja iii alakohdassa esitettyihin lainsäädäntöehdotuksiin,
 - v. komission suositus osallistavista ja kestävästä vaaliprosesseista unionissa sekä Euroopan parlamentin vaalien eurooppalaisen luonteen korostamisesta ja vaalimenettelyn tehostamisesta⁵,
 - vi. komission suositus kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden vaikuttavan osallistumisen edistämisestä julkisen päätöksenteon prosesseissa⁶.
2. Euroopan parlamentissa asian käsittelyä johtava valiokunta on sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta (IMCO). Esittelijäksi on nimetty Adina VALEAN (EPP, Romania). Komission ehdotuksen tarkastelu Euroopan parlamentissa on edelleen kesken. Tässä vaiheessa IMCO-valiokunnan on määrä äänestää mietintöluonnoksesta heinäkuussa ja lopullinen äänestys on täysistunnossa syyskuussa.

¹ Asiak. 16935/23 + ADD 1.

² Asiak. 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

³ Asiak. 17076/23.

⁴ Asiak. 16889/23 + ADD 3 + ADD 4; Asiak. 17076/23 + ADD 1 + ADD 2.

⁵ Asiak. 7434/24.

⁶ Asiak. 7433/24.

3. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa⁷ 24. huhtikuuta 2024.
4. Pysyvien edustajien komitea (Coreper II) päätti 8. helmikuuta 2024 alueiden komitean harkinnanvaraisesta kuulemisesta⁸. Alueiden komitea antoi lausuntonsa⁹ 17. huhtikuuta 2024.

II ASIAN KÄSITTELY NEUVOSTOSSA

5. Komissio esitteli paketin pääkohdat, myös direktiiviehdotuksen ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin, yleisten asioiden työryhmän 9. tammikuuta 2024 pidetyssä kokouksessa ja molemmat komission suositukset yleisten asioiden työryhmän 11. tammikuuta pidetyssä kokouksessa.
6. Ministerit kävivät periaatekeskustelun demokratian puolustuspaketista ja direktiiviehdotuksesta yleisten asioiden neuvoston istunnossa 29. tammikuuta 2024 puheenjohtajavaltion epävirallisen asiakirjan pohjalta¹⁰.
7. Tältä pohjalta yleisten asioiden työryhmä sai Belgian puheenjohtajakaudella päätökseen direktiiviehdotuksen ensimmäisen tarkastelun, johon sisältyi keskustelu direktiiviehdotuksen käytännön näkökohdista ja EU:n avoimuusrekisteristä. Jotkin valtuuskunnat jakoivat myös tietoja kansallisista rekistereistä / kansallisesta lainsäädännöstä, sekä käytössä olevista että suunnitteilla olevista.
8. Neuvoston oikeudellinen yksikkö antoi 25. huhtikuuta 2024 kirjallisen lausunnon¹¹ ehdotuksen oikeusperustasta.

⁷ Asiak. 9738/24.

⁸ Asiak. 6003/24.

⁹ Asiak. 10327/24.

¹⁰ Asiak. 5428/24.

¹¹ Asiak. 9328/24.

9. Pysyvien edustajien komitea keskusteli yleisten asioiden työryhmän tasolla käydyissä keskusteluissa yksilöidyistä keskeisistä poliittisista kysymyksistä kokouksessaan 29. toukokuuta 2024 sellaisen ilmoituksen¹² pohjalta, jossa yksilöitiin keskeiset alat, jotka tarvitsevat ohjausta jatkotyöskentelyä varten. Puheenjohtajavaltio teki tästä kokouksesta useita toimintaa koskevia päätelmiä¹³.
10. Yleisen asioiden neuvosto kävi istunnossaan 25. kesäkuuta 2024 periaatekeskustelun keskustelun ohjaamiseen tarkoitettuja kysymyksiä sisältävän ilmoituksen¹³ pohjalta. Keskustelussa käsiteltiin useita keskeisiä kysymyksiä, kuten oikeusperustaa, soveltamisalaa ja tavoitteita, yhdenmukaistamisen tasoa, rekistereitä ja lisäanalyysien tarvetta.
11. Keskustelusta saatiin tärkeää ohjeistusta teknisen tason jatkotyöskentelyä varten. Ministerit vahvistivat yleisen tukensa direktiivin tavoitteille ja olivat yhtä mieltä siitä, että kolmansien maiden sekaantumiseen on puututtava. Ministerit olivat myös yhtä mieltä siitä, että tarvitaan objektiivisiin kriteereihin perustuvia selkeitä määritelmiä ja että leimautumista on vältettävä. Lisäksi täyden yhdenmukaistamisen mahdollisuus hylättiin laajasti.
12. Puheenjohtajavaltio Unkari keskittyi vuoden 2024 jälkipuoliskolla keskustelemaan nykyisistä ja suunnitelluista kansallisista rekistereistä ja säännöistä. Se jakoi yksityiskohtaisen kyselylomakkeen kansallisista rekistereistä saadakseen paremman käsityksen lobbaustoiminnan rekisteröintiä koskevista jäsenvaltioiden nykyisistä ja suunnitelluista kansallisista säännöistä ja käytännöistä ja tunnistaakseen niiden väliset yhtäläisyydet ja erot.

¹² Asiak. 10266/24.

¹³ Asiak. 10805/24.

13. Puheenjohtajavaltion arvio kyselyyn annetuista vastauksista¹⁴ esiteltiin ja siitä keskusteltiin yleisten asioiden työryhmän kokouksessa 21. marraskuuta ja pysyvien edustajien komiteassa 6. joulukuuta 2024 tausta-asiakirjan pohjalta.¹⁵
14. Puheenjohtajavaltio laati tämän keskustelun pohjalta tilanneselvityksen¹⁶, jonka pysyvien edustajien komitea pani merkille kokouksessaan 11. joulukuuta 2024.

III TILANNEKATSAUS

15. Puheenjohtajavaltio Puola jatkoi lainsäädäntöehdotuksen tarkastelua yleisten asioiden työryhmän tasolla viiden tausta-asiakirjan pohjalta, joiden tarkoituksena oli helpottaa keskustelua ehdotuksen keskeisistä poliittisista kysymyksistä¹⁷.
16. Keskusteluissa käsiteltiin useita seikkoja, erityisesti yhdenmukaistamisen tasoa, soveltamisalaa, määritelmiä, rajat ylittävää yhteistyötä, seuraamuksia ja leimautumisen vastaisia suojatoimia.
17. Puheenjohtajavaltio laati tältä pohjalta ensimmäisen kompromissitekstin¹⁸, josta keskusteltiin yleisten asioiden työryhmän kokouksissa 13., 15. ja 20. toukokuuta 2025.

¹⁴ Asiak. 15070/24.

¹⁵ Asiak. 16241/24.

¹⁶ Asiak. 16646/24.

¹⁷ Asiak. WK 1316/25; WK 1841/25; WK 2543/25; WK 3141/25; WK 4581/25.

¹⁸ Asiak. WK 5510/25.

18. Valtuuskunnat kannattivat yleisesti kompromissitekstin suuntaa ja antoivat yleisen tukensa keskeisille poliittisille kysymyksille, erityisesti seuraaville:
- i. soveltamisala, jossa ehdotuksen sovellettavuus rajoitetaan ensisijaisesti kolmansien maiden puolesta tapahtuvaan edunvalvontaan;
 - ii. selvennykset edunvalvontatoiminnan ja jäsenvaltion virkamiehen määritelmiin;
 - iii. vähimmäistason yhdenmukaistaminen, hallinnollisen taakan vähentäminen, tekstin yleinen yksinkertaistaminen ja jäsenvaltioiden raportointivelvoitteiden vähentäminen;
 - iv. leimautumisen estämiseksi toteutettavien suojatoimien säilyttäminen koko tekstissä.
19. Muutamit valtuuskunnat pitivät kuitenkin kiinni vaatimuksestaan laajentaa soveltamisalaa kolmansien maiden puolesta toteutettavaa edunvalvontaa laajemmalle, kun taas toiset toivat esiin huolensa yksittäisestä rekisteröinnistä (pääasiallisen) sijoittautumisjäsenvaltion rekisteriin. Lisäksi jotkin valtuuskunnat katsoivat, että edunvalvontatoiminnan tarkistettu määritelmä, joka perustuu nyt viestintään nimettyjen virkamiesten kanssa, on edelleen liian laaja.
20. Yleisten asioiden työryhmässä suullisesti ja sen jälkeen kirjallisesti saadun palautteen perusteella puheenjohtajavaltio esittää tarkistetun kompromissitekstin¹⁹ yleisten asioiden työryhmän kokouksessa 20. kesäkuuta.

¹⁹ Asiak. 9646/25.

21. Tärkeimmät muutokset komission ehdotukseen nähden ovat seuraavat:

- i. yleinen vähimmäistason yhdenmukaistaminen;
- ii. edunvalvontatoiminnan suppeampi määritelmä;
- iii. jäsenvaltion virkamiehen kohdennetumpi määritelmä;
- iv. yhteisön perusrahoituksen jättäminen selkeämmin direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle edellyttäen, että se ei liity edunvalvontatoimintaan kolmansien maiden puolesta;
- v. alihankkijoiden rekisteröintivelvoite toimenpiteiden kiertämisen riskin minimoimiseksi;
- vi. rekisteröintivaatimusten ja -menettelyn sekä tietojen säilyttämisen ja rajatylittävän yhteistyön yksinkertaistaminen;
- vii. kohteena olevan virkamiehen kansalaisuuteen perustuva valvontavalta;
- viii. jäsenvaltioiden raportointivelvoitteiden vähentäminen;
- ix. taloudellisten seuraamusten enimmäismäärän korottaminen;
- x. direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä asetetun määräajan pidentäminen.

IV JOHTOPÄÄTÖKSET

22. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään ehdottamaan neuvostolle, että tämä panisi merkille tämän tilanneselvityksen.
-